ชื่อแนวปฏิบัติ : แนวปฏิบัติการพยาบาลเพื่อคงการไหลเวียนเลือดส่วนปลายในผู้ป่วยที่ได้รับการตรวจสวนหัวใจผ่านหลอดเลือดแดงเรเดียลระหว่างการใช้สายรัดข้อมือห้ามเลือด หน่วยตรวจสวนหัวใจและหลอดเลือด โรงพยาบาลลำปาง

ชื่อผู้พัฒนา : นางสาวหนึ่งฤทัย อวดกล้า, นางกฤษณา พึ่งศรี และ นางสาวนภาพร หอระดี
หน่วยงาน : หน่วยตรวจสวนหัวใจและหลอดเลือด โรงพยาบาลลำปาง

บทคัดย่อ

การสวนหัวใจผ่านหลอดเลือดแดงเรเดียล แม้ภาวะแทรกซ้อนรุนแรงลดลง แต่ยังพบเลือดออกและก้อนเลือดใต้ผิวหนังร้อยละ 2–3 และ Radial Artery Occlusion ร้อยละ 1–5 จากข้อมูลหน่วยตรวจสวนหัวใจและหลอดเลือด เดือนกันยายน–พฤศจิกายน พ.ศ. 2568 พบการไหลเวียนเลือดหลอดเลือดแดงเรเดียลหยุดชะงักระหว่างใช้สายรัดข้อมือร้อยละ 25.9 และก้อนเลือดใต้ผิวหนังร้อยละ 1.20 ส่งผลให้ผู้ป่วยมีอาการปวด บวม ชา และปลายนิ้วมือเขียวคล้ำ ประกอบกับการปฏิบัติการพยาบาลยังขาดมาตรฐานที่ชัดเจน การศึกษานี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์เพื่อคงการไหลเวียนเลือดส่วนปลายและลดการเกิดก้อนเลือดใต้ผิวหนังในผู้ป่วยกลุ่มดังกล่าว

กระบวนการพัฒนา การสืบค้นหลักฐาน (Evidence Search – PICOT) ฐานข้อมูลและช่วงเวลาที่ค้นหา สืบค้นหลักฐานทางวิชาการจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ ระบุฐานข้อมูล เช่น PubMed, Google Scholar ระหว่างปี ค.ศ. 2017–2026 ได้หลักฐานที่เกี่ยวข้องทั้งสิ้น 5 เรื่อง นำหลักฐานที่คัดเลือกมาวิเคราะห์ระดับความน่าเชื่อถือโดยใช้แนวคิดของ สภาวิจัยทางการแพทย์และสุขภาพแห่งประเทศออสเตรเลีย (National Health and Medical Research Council: NHMRC 1999) และการวิเคราะห์ระดับหลักฐานและความน่าเชื่อถือ โดยใช้เกณฑ์ของ Melnyk & Fineout-Overholt (2023) นำมาสังเคราะห์ร่างแนวปฏิบัติทางการพยาบาล รวมทั้งสิ้น 14 ข้อ ประกอบด้วย 4 ด้าน ตามกระบวนการพยาบาล ดังนี้ 1) การประเมินภาวะสุขภาพ 2) การวางแผนและการจัดการ 3) การปฏิบัติการพยาบาล 4) การบันทึก แนวปฏิบัติทางการพยาบาลผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิ 4 คน ด้วยเครื่องมือ AGREE II ผลการประเมินคิดเป็นร้อยละ 95.03 และนำไปทดลองใช้แนวปฏิบัติเดือน พฤษภาคม 2568 กับผู้ป่วยที่มีอายุมากกว่าหรือเท่ากับ 18 ปีขึ้นไป และได้รับการฉีดสีสวนหัวใจผ่านหลอดเลือดแดงเรเดียล จำนวน 10 คน และพยาบาลวิชาชีพ 7 คน

ผลการศึกษา ผลลัพธ์ร่วม: พบอัตราการคงการไหลเวียนเลือดหลอดเลือดแดงเรเดียลร้อยละ 100 ไม่พบการเกิดก้อนเลือดใต้ผิวหนัง ผลลัพธ์ทางการพยาบาล: คะแนนความรู้ของพยาบาลในการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติร้อยละ 100 และความพึงพอใจของพยาบาลต่อแนวปฏิบัติร้อยละ 96.37 แสดงให้เห็นว่าแนวปฏิบัตินี้สามารถนำไปใช้ได้จริงและมีประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะ ควรจัดทำ Checklist และ Flowchart สนับสนุนการปฏิบัติ พัฒนาระบบบันทึกและรายงานที่มีประสิทธิภาพ และติดตามตัวชี้วัดรายเดือนและรายไตรมาสเพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: การสวนหัวใจผ่านหลอดเลือดแดงเรเดียล, การคงการไหลเวียนเลือดส่วนปลาย, สายรัดข้อมือห้ามเลือด, Radial Artery Occlusion, แนวปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์